

Ötven fontos dátum az európai integráció történetéből

- 1946. szeptember 19.** W. Churchill brit exminiszterelnök, az ellenzéki Konzervatív Párt vezetője a Zürichi Egyetemen mondott beszédében megfogalmazza a francia–német kibékülésen alapuló „Európai Egyesült Államok” gondolatát.
- 1947. december 17.** Párizsban az európai integráció föderalista felfogását hirdető szervezetek megalakítják az Európai Föderalista Uniót.
- 1948. január 1.** Életbe lép a Belgium, Hollandia és Luxemburg között, 1944-ben a vámunióról kötött egyezmény, a Benelux-szerződés.
- 1948. március 17.** Az Egyesült Királyság, Franciaország, Belgium, Hollandia és Luxemburg aláírja a brüsszeli szerződést, amely a katonai védelem mellett célul tűzi ki a kormányközi „gazdasági, szociális és kulturális együttműködést” is.
- 1948. május 8–10.** Az európai egység hívei hágai kongresszusukon felhívást adnak ki demokratikus Európa, az Európa Tanács megteremtésére.
- 1949. május 5.** Belgium, Dánia, az Egyesült Királyság, Franciaország, Hollandia, Írország, Izland, Luxemburg, Norvégia, Olaszország, Svédország és Törökország részvételével megalakul az Európa Tanács, amely története során hasznosnak bizonyul a jogállamiság garanciáinak erősítésében, a gazdasági és politikai integráció tekintetében azonban nem válna be a hozzá fűzött reményeket.
- 1950. május 9.** R. Schuman francia külügyminiszter kormánynyilatkozatban javasolja az Európai Szén- és Acélközösség megalakítását. (Ma ez a nap az Európa-nap.)
- 1950. október 24.** R. Pleven francia miniszterelnök egyesített nyugat-európai hadsereg – Európai Védelmi Közösség – felállítását javasolja, amelynek keretében „megoldható” lenne a német újrafelfegyverzés is.
- 1951. április 18.** Hat ország (Franciaország, az NSZK, Olaszország, Belgium, Hollandia, Luxemburg) képviselői Párizsban aláírják az Európai Szén- és Acélközösség (ESZAK) alapító szerződését. Hatályba lép 1952. július 25-én.
- 1952. május 27.** R. Pleven francia miniszterelnök korábbi, az egyesített nyugat-európai hadsereg létrehozására irányuló javaslata alapján az ESZAK-ban részt vevő hat ország képviselői aláírják az Európai Védelmi Közösség (EVK) létrehozására irányuló szerződést. (A szerződést nem ratifikálják.)
- 1954. október 23.** Az NSZK és Olaszországgal a párizsi szerződésekkel csatlakozik az 1948-ban létrehozott brüsszeli szerződéshez, amely a Nyugat-európai Unió (NYEU) elnevezést kapja, az új szervezet biztonsági kérdésekben illetékes, de nem találja meg igazán a helyét és a szerepét a NATO mellett.
- 1955. június 2.** A szicíliai Messinában – miután az előző hónapokban teret nyert az a gondolat, hogy a politikai egyesülést meg kell előznie a gazdasági integrációnak – a Hatok külügyminiszterei elhatározzák, hogy ilyen irányba lépnek tovább, bizottságot állítanak fel a belga külügyminiszter, Paul-Henri Spaak vezetésével a gazdasági integráció tervének kimunkálására.
- 1957. március 25.** Rómában az ESZAK hat tagországa aláírja az Európai Gazdasági Közösséget (EGK) és az Európai Atomközösséget (Euratom) alapító római szerződéseket.
- 1958. január 1.** Életbe lépnek a római szerződések. Az EGK távlati célja a gazdaság egészének integrációja az áruk, a szolgáltatások, a tőke és a munkaerő

szabad mozgása útján. A római szerződések hatályba lépét követően megalakulnak a két új integráció fő szervei. Az EGK első, 9 tagú bizottságának elnöke a német W. Hallstein.

1960. január 4. Az Egyesült Királyság, Ausztria, Dánia, Izland, Norvégia, Portugália, Svájc és Svédország képviselői Stockholmban aláírják az Európai Szabadkereskedelmi Társulást (EFTA) megalakulását kimondó szerződést. Az EFTA-országok az ipari vámokat leépítik egymás között, de nincs közös vámhatáruk a kívülállókkal szemben. A szerződés 1963. május 3-án lép hatályba.

1962. január 14. Az EGK közös mezőgazdasági politikájának kialakítása jegyében a miniszterek tanácsában döntések születnek az első agrárpiaci szabályokról, az első finanszírozási rendről, valamint a versenyszabályozásról.

1963. január 14. De Gaulle elnök sajtóértekezleten jelenti be, hogy Franciaország elutasítja Nagy-Britannia csatlakozását.

1965. április 18. Brüsszelben a Hatok képviselői aláírják a három európai három közösség – EGK, ESZAK, Euratom – irányító testületeinek egyesítéséről szóló ún. egyesítő szerződést, amely 1967. július 1-jén lép hatályba. Ezután egyetlen miniszteri tanács és egyetlen bizottság működik; a szervezet neve Európai Közösségek (EK). Megalakul az első közös Európai Bizottság.

1966. január 29. Az EGK-ban megszületik az előző félévben Franciaországgal folyó vitát („üres székek” politikája) lezáró ún. luxemburgi kompromisszum, amely megerősíti a miniszteri tanácsban a konszenzusos döntéshozatalt.

1968. július 1. Az EK-ban befejeződik a tagországok közötti vámok teljes lebontása, és életbe lép a közös külső vámhatár, vagyis teljessé válik a közös piac. (Egy hónap múlva szabad a munkaerő-áramlás is a tagországok között.)

1970. április 21–22. Döntést hoz az EK Miniszteri Tanácsa az EGK saját költségvetési forrásainak megteremtéséről 1975. évi határidővel.

1973. január 1. Dánia, az Egyesült Királyság és Írország és belépésével az EGK kilenctagúra bővül, több mint 270 milliós lakosságú piaccal.

1974. december 10. Az EK állam- és kormányfők Párizsban megállapodnak arról, hogy Európai Tanácsként a jövőben rendszeresen üléseznek, s a tanácsban tárgyalják meg a legfontosabb, stratégiai horderejű kérdéseket. (Az Európai Tanács 1975. március 10–11-én tartja az első ülését Dublinban.)

1975. március 18. Működni kezd az Európai Regionális Fejlesztési Alap (ERDF), amelynek célja, hogy hozzájáruljon az EK-án belüli regionális és szociális különbségek csökkentéséhez.

1979. március 13. Kilábal az EK az amerikai dollár meggyengülése nyomán az évtized első harmadában kirobbant valutaválságból: életbe lép az Európai Pénzügyi Rendszer (EMS), csak az Egyesült Királyság nem csatlakozik az árfolyam-összehangoláshoz.

1979. június 7. és 10. Megtartják az EK-országokban az Európai Parlament első közvetlen és általános választását.

1981. január 1. Lezajlik az EK harmadik bővülése: Görögország az EK tizedik tagállama.

1986. január 1. Spanyolország és Portugália belépésével az EK 12 tagúvá bővül.

1986. február 17. és 28. Luxemburgban és Hágában aláírják az *Egységes európai okmányt*. Az EK alapszerződését első ízben módosító megállapodással új területeket vonnak be az integráció körébe: a műszaki fejlesztést-kutatást és a környezetvédelmet. Bővül az Európai Parlament jogköre, amennyiben a miniszteri tanács fontosabb döntéseihez szükséges immár a parlament egyetértése is. A külpolitikai egyeztetés és

együttműködés továbbra is kormányközi jellegű marad. Az okmány legfontosabb eleme az egységes belső piac megvalósításának szerződésbe foglalása többségi szavazással hozott döntések útján. Az *Egységes európai okmány* 1987. július 1-jén lép hatályba.

1986. május 29. Az Európai Bizottság székháza előtt első ízben vonják föl a kék-sárga csillagos Európa-lobogókat, és hangzik föl az Európa himnuszaként Beethoven *Kilencedik szimfóniájából* az *Örömóda*.

1988. február 11–13. Az Európai Tanács elfogadja a Delors-csomagot a költségvetés, az agrárpolitika és a területfejlesztési alapok átfogó reformjáról; a közösségi költségvetés jelentősen megemelkedik.

1990. október 3. Érvénybe lép a két Németországot egyesítő szerződés; az egykori NDK gyakorlatilag az EK részévé válik.

1991. december 9–10. A hollandiai Maastrichtban az Európai Tanács elfogadja az Európai Unió szerződését. Az új alapszerződést a tagországok képviselői 1992. február 7-én írják alá. A szerződés alapján ismét bővül a közös politikák köre, s 1999-re megteremtik az egységes valutát és a közös jegybankot. Közös kül- és biztonságpolitika valósul meg (2. pillér), valamint a belügyi-igazságügyi együttműködés (3. pillér). Az EK elnevezése Európai Unióra változik. A szerződés a ratifikáció közben kisebb módosításokkal 1993. november 1-jén lép hatályba.

1993. január 1. Az *Egységes európai okmány* alapján megvalósult az EK-ban az egységes belső piac: az áruk, a tőkék, a szolgáltatások és a munkaerő immár teljesen akadálytalanul mozoghatnak a 350 milliós piacon.

1993. június 22. Az Európai Tanács koppenhágai ülésén rögzítik, milyen új kritériumok alapján csatlakozhatnak az EK-hoz a kelet-közép-európai országok.

1994. január 1. Elkezdődik az EU-ban a gazdasági és pénzügyi unió megteremtésének második szakasza (1998. december 31-ig tart), amelyben a tagországok többsége megfelel az ún. maastrichti kritériumoknak.

1994. április 1. Magyarország benyújtja csatlakozási kérelmét az EU-hoz. Egy héttel később Lengyelország, majd összesen még nyolc közép- és kelet-európai ország.

1995. január 1. Ausztria, Finnország és Svédország az EU tagja; ezzel az unió 15 tagországból áll, lakóinak száma 370 millió.

1995. március 26. Életbe lép az EU-n belül az útlevél- és határellenőrzéseket megszüntető schengeni egyezmény, amelynek alapján egyebek mellett a tagországokat az ún. schengeni határ veszi körül, szabályozottá válik a menekültkérdés. Az egyezményben részes tagországok induláskor: Németország, Franciaország, Benelux, Spanyolország és Portugália. Később csatlakozik Ausztria és Olaszország is, majd az ezredforduló utáni bővítést követően az új tagországok is.

1997. október 2. Az EU amszterdami szerződésének aláírása, amely szerződésbe foglalja ugyan a 2. és a 3. pillért, de az intézményi reformok ügyében nem hoz lényeges előrelépést. Hatályba lép 1999. május elsején.

1999. január 1. Az EU-ban elkezdődik a gazdasági és monetáris unió megteremtésének harmadik szakasza: véglegesen rögzített árfolyamok közzététele után – a banki, nem készpénzes tranzakcióknál – útjára indul a 15 tagú EU 11 országa által létrehozott közös valuta, az euró. (A bankjegyek csak két évvel később kerülnek forgalomba.)

2000. január 1. Az EU az *Agenda 2000*-rel áttér a hétéves uniós költségvetési ciklusokra, elkezdődik az 2006. december 31-ig tartó költségvetési időszak.

- 2000. november 13.** A Nyugat-európai Unióban résztvevő államok Marseille-ben kimondják a szervezet megszűnését, illetve átalakulását.
- 2000. december 7–9.** Az Európai Tanács nizzai ülése elfogadja *Az európai alapjogok chartáját*. Dönt az új alapszerződés (a jövődó nizzai szerződés) előkészítéséről.
- 2001. február 26.** Az EU 15 tagállamának képviselői aláírják az EU új alapszerződését, a nizzai szerződést, amely a szükséges ratifikációk után 2003. február 1-jén lép hatályba. A nizzai szerződés fő feladata volt, hogy megoldja az amszterdami szerződés (1997) által nyitva hagyott kérdéseket („amszterdami maradékok”) és megfogalmazza az EU bővítéséhez szükséges reformokat.
- 2002. január 1.** Az EU 15 tagországból 12-ben a készpénzforgalomban is bevezetik az euró-bankjegyeket és pénzérmekeket.
- 2004. május 1.** Tíz országgal bővül az EU. Az új tagországok: Ciprus, Csehország, Észtország, Lengyelország, Lettország, Litvánia, Magyarország, Málta, Szlovákia, Szlovénia.
- 2004. október 29.** Rómában az EU-tagországok képviselői aláírják az *Alkotmányszerződést*, amelynek kidolgozásában főszerepet játszott a 2002–2003 folyamán működő Európai Konvent. A szerződés ratifikációja azonban 2005 tavaszán elakad.
- 2007. január 1.** Bulgária és Románia csatlakozása az EU-hoz. Az újabb bővítéssel közel 500 milliósra növekedett az EU állampolgárok száma.
- 2007. december 13.** Az EU 27 tagállamának képviselői aláírják a nem ratifikált római szerződést helyettesítő lisszaboni szerződést és a hozzá kapcsolt Alapjogi chartát. A lisszaboni szerződés 2009. december 1-jén lép hatályba.

(Összeállította Horváth Jenő)